

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula IV. Ex duobus malis minus est eligendum

urn:nbn:de:bsz:31-102400

esse, nempe, Regulam non tantum intelligendam esse de eo, quod in se, & absolute est perfectius, sed & de eo, quod est convenientius & melius appetenti. Uti quis indutus sic veste pretiosiore, potest desiderare viliores, & quam scit esse viliores, sed quæ pro constitutione agris aut aliarum circumstantiarum sit commodior.

REGULA IV.

Ex duobus malis minus est eligendum.

I. Ita intelligendum est: Quando occurrunt duo mala, quorum necessario alterum est eligendum, nec fieri potest, ut utrumque evites, tunc eligendum est illud, quod est minus. Ut cum obortâ tempestate aut moriendum mercatori est, aut merces in mare projiciendæ, merces utique projiciuntur. Et hæc sunt duo mala pœnæ; quamvis & malum culpæ nonnunquam concurrat: ut si quis se potius in mortem dare, quàm vivere, & mercium jacturam facere velit. Et sanè quodocunque duorum majorum, quorum utrumque vitare non licet, alterum culpæ est, alterum pœnæ, *malum pœnæ eligendum est præ malo culpæ*, cum hoc majus sit, & omnis electio mali culpæ sit illicita & prohibita.

II. Sed quid si duo mala culpæ offerantur? Ut si quis te cogere velit, ut hunc vel illum hominem occidas, aut bona ipsius furto auferas, interminatâ morte, nâ feceris? Resp. Quodocunque

M m m

duo

duo mala culpæ offeruntur, neutrum est eligendum, sed potes utrumque respicere. Datur enim tertium, nempe *malle mori*, idque patet in præsentis exemplo. Si enim mortem contempnas potius, quàm tanta peccata perperes, ab utroque peccato eris immunis. Et huc pertinet, quod Aristoteles *III. Eth. cap. I.* scribit, *in aliquibus*, inquit, *sortassis nulla vis valet, sed potius moriendum est, patiendo maximè terribilia.*

REGULA V.

Si maximum maximo præstat, etiam genera generibus præstant.

Et:

Quæcunque genera generibus præstant, etiam maximum maximo. Aristoteles *I. Rhet. VII.*

I. Sensus est: *Quando sunt duo genera, si, quod est sub uno genere maximum, præstat illi, quod est sub altero genere maximum, tunc illud genus alteri generi præstat.* Et vice versâ: *Si unum genus alteri præstat, oportet ut maximum illius generis præstat maximo alterius generis.*

II. Quod quidem non tantùm de magnitudine molis intelligendum est, sed & virtutis seu perfectionis. *Illud siquidem perfectius altero est, cuius perfectissimum est perfectius alterius perfectissimò, & vice versa.* V. gr. (dicit Aristoteles) si

ma.

maximus
in majore
mulieribus
muliere e
major in
runt maj
Rhenanu
ma specie
est melio
Klingenb
ductis, g
ad prædi
composita
miviri, n

Bonum d

I. Ob
tius prop
tem, quo
festa, qui
hac autem
magis præ
ut haber
quod II. a
tans ait, n
munem fil